

A filozófia iránti érdeklődés

Márkus György és a „posztmetafizikai kor”

FEUILLETON - LXI. évfolyam, 46. szám, 2017. november 17.

Nemrég megjelent vaskos könyvének egy markáns helyén Márkus György így fogalmaz: „Posztmetafizikai korban élünk, a metafizikának vége, talán már a metafizika utáni korban járunk. Lehet persze, hogy ez a viszonylag széles körű egyetértés abból fakad, hogy a megfogalmazás filozófiai belügyet érint, a filozofálás pedig manapság nem örvend túl nagy népszerűségnek.” (Kultúra, tudomány, társadalom, Atlantisz, 2017, 137.) Ha jól értem, a második mondat csak annyit mond, hogy ezt (mármint, hogy milyen korban élünk) szokás ráhagyni a filozófusokra. De a legfontosabb számunkra most az utolsó fél mondat, amely a filozófia iránti érdeklődés hanyatlását konstatálja. Az idézet nagy valószínűséggel 1989-90-ből származik; nagyjából ugyanebben az időben Hans-Georg Gadamer a nagy budapesti Heidegger-konferencia résztvevőit egészen más szellemben köszöntötte: „A téma, amely minket itt egybefűz - persze a filozófia. Nem értékelhetjük eléggé nagyra a filozófiai gondolatok mozgásának jelentőségét, e gondolatok aktualitását a mai világban, ahol a falak mindenfelől ledőlnek. Épp önök, akik itt Magyarországon legújabb kori történelmünk oly drámai óráit élték át, [...] tudják: a gondolkodás és a gondolati szabadság [...] mit is jelent az emberiség számára.” (Utak és tévutak, Atlantisz, 1991, 19.) Nem azt akarom kérdezni, hogy kinek volt igaza, hanem, hogy kinek lett igaza (jó huszonöt évvel később).